

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Public Participation in Natural Resource and
Environment Conservation of Kui Buri Subdistrict
Municipality in Prachuap Khiri Khan Province

(Received: July 18, 2024 Revised: November 14, 2024 Accepted: December 3, 2024)

ปิยะนุช ตันเจริญ¹
Piyanuch Tuncharoen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและแบบตรวจสอบรายการสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T – distribution ค่า F – distribution และการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ

¹อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
E-mail: piyanuch.tun24@hotmail.com

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพสมรส ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ 3) ปัจจัยด้านอำนาจ โอกาส และสิ่งจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
เทศบาลตำบล

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of factors affecting public participation and the level of public participation in natural resource and environment conservation of Kui Buri Subdistrict Municipality in Prachuap Khiri Khan Province, Thailand, 2) to compare the public participation in natural resource and environment conservation on basis of personal factors, and 3) to study the relation between factors and public participation in natural resource and environment conservation. The samples included 383 residents in Kui Buri Subdistrict Municipality in Prachuap Khiri Khan. Data were collected using the 5-point rating scale questionnaires and checklist, and were statistically analyzed with percentage, mean, standard deviation, T-distribution, F-distribution, and multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the factors affecting public participation in natural resource and environment conservation were generally found at the high level, and the public participation in natural resource and environment conservation was generally found at the high level. 2) Those who had different occupations participated differently in natural resource and environment conservation at a significance level as hypothesized. Different gender, age, income, education, and marital status resulted in different levels of participation in natural resource and environment conservation provided by Kui Buri Subdistrict Municipality in Prachuap Khiri Khan, without statistical significance, which was not as hypothesized.

Finally, 3) authority, opportunity, and motivation were related to the public participation in natural resource and environment conservation at a significance level.

Keywords: Public Participation, Natural Resource Conservation, Subdistrict Municipality.

บทนำ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของชีวิตมนุษย์และประเทศชาติ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่คอยค้ำจุนความเจริญในทุก ๆ ด้านของมนุษยชาติ จะเห็นได้ว่าประเทศใดที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และประชาชนรู้จักอนุรักษ์หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างชาญฉลาดในเชิงอนุรักษ์แล้ว ประเทศนั้นประชาชนจะมั่งคั่งสมบูรณ์มีความเป็นอยู่สบาย (Srisingh, 1995, p. 1) ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศจากระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมากจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งการพัฒนามีเป้าหมายเพื่อยกระดับความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประชาชนให้ดีขึ้น มีการระดมทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างมากมาย ผลพวงแห่งการพัฒนาทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมลง (Wiratnipawan, 1992)

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในทุกประเทศและนับวันจะทวีความรุนแรง ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้นและยากแก่การแก้ไข ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่ว่ามนุษย์มุ่งเรียนรู้แต่วิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าจะเรียนรู้ถึงการพิทักษ์รักษาทรัพยากรเหล่านั้นไว้เพื่อความสมบูรณ์ในระยะยาว ปัญหาสิ่งแวดล้อมในหลายประเทศล้วนแต่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการเอาใจใส่ ขาดความร่วมมือในการทำนุบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ อันประกอบด้วย น้ำ ดิน ป่าไม้ พืชพันธุ์สัตว์ป่า แร่ธาตุ และพลังงาน ซึ่งนับวัน จะถูกทำลายให้สูญสิ้นไป ตราบใดที่มนุษย์ยังต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติบำรุงความสุขในการดำรงชีวิต ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ สารพิษ มลภาวะการเพิ่มประชากรและการเพิ่มปริมาณการบริโภคทรัพยากร ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่กระทบกระเทือนมาสู่การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้ต้องมีการทบทวนถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นในประเด็นดังต่อไปนี้

การเพิ่มจำนวนของประชากรในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน ความต้องการพื้นที่ทำกินทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนมีการบุกรุกทำลายป่าอันควรสงวนไว้เพื่อรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ความต้องการในการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เป็นต้นว่า น้ำ อากาศ แร่ธาตุ แหล่งพลังงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพียงเพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น และจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเช่นเดียวกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเมือง การขยายตัวทางอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมักจะทำให้เกิดการวางแผนหรือควบคุมที่เพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ จากของเสียที่โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ปล่อยออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านกายภาพ และทางด้านสุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตของประชากรเช่นเดียวกัน

การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตในทางด้านการเกษตร การใช้ปุ๋ย และยาฆ่าแมลงได้ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของคุณภาพของดิน ปัญหาดินเป็นพิษ ซึ่งอาจจะแพร่กระจายตัวลงสู่แม่น้ำ ลำธาร จนเป็นสาเหตุของน้ำเสีย หรือทางด้านอุตสาหกรรม วิธีการในการผลิตที่ใช้สารตะกั่วปรอท สารหนู ฯลฯ สารเหล่านี้จะเป็นพิษร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชากร และยากแก่การแก้ไขหรือทำลายส่วนที่ตกค้างให้หมดสิ้นไป การใช้พลังงานก็อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นได้หลายประการ เทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นเทศบาลที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ที่ใกล้เขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมากที่สุดจึงพบการทำลายสิ่งแวดล้อม ทั้งขยะจากนักท่องเที่ยวและชาวบ้านรอบเขตอุทยานที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ป่า ดิน สภาพแวดล้อม หรือเมื่อสัตว์ป่าเมื่อขาดแคลนอาหารตามธรรมชาติก็จะออกจากป่ามาทำลายพืชไร่ หรือบ้านเรือนของประชาชนที่อยู่ติดป่า บางครั้งจะมีข่าวการทำร้ายสัตว์ หรือทำกับดัก หรือวางสายไฟฟ้าป้องกันสัตว์เข้ามาทำลายพืชไร่ เทศบาลตำบลกุยบุรี

ต้องการให้คน สัตว์ป่า ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงทำโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างจิตสำนึกรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าและไร่นา ที่ประกอบอาชีพให้มีความยั่งยืนและอยู่ในจิตสำนึกของประชาชนสืบทอด ถึงรุ่นต่อไป

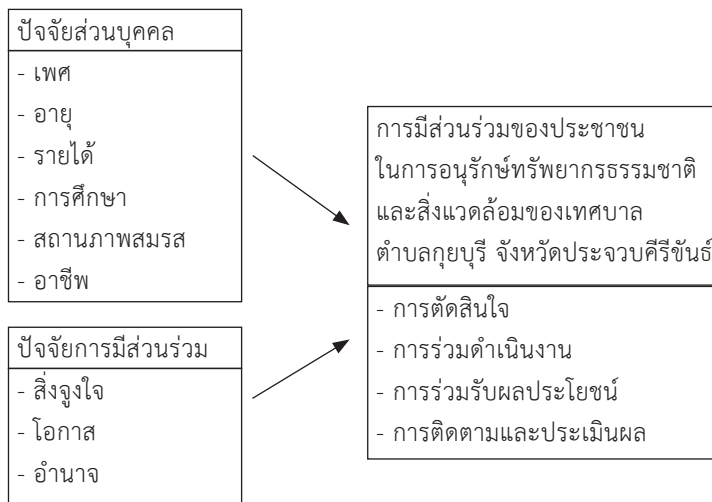
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล กุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความกับการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มี เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัจจัย สิ่งจูงใจ โอกาส อำนาจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ตำบลกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎี

การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ส่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วยและอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การมีส่วนร่วม เท่ากับ ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ (Jongwutiwet, 1984, p. 183-185) นอกจากนี้ Reeder (1974, p. 39) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม และ Oakley & Marsden (1986) ก็ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสัมพันธ์กับเรื่องการสร้างประชาธิปไตยทางการเมือง หรือมีฉะนั้นก็เอาไปเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือการเติบโตตามคำว่าการพัฒนา ชี้นำ หรือที่ใช้กันบ่อยๆ คือ ในแง่ที่รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการมีส่วนร่วมที่รัฐบาลใช้

อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่ง Rueanthongdee (1993) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมใดนั้น คือประการแรก ตนจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง การได้รับการบอกกล่าวหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม

2. ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึง ช่องทางการมีส่วนร่วมและมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วม ดังนั้น พื้นฐานทางด้านโครงสร้างของการมีส่วนร่วม ควรมีลักษณะดังนี้ คือ กระการแรกเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ประการที่สอง มีการกำหนดเวลาของการมีโอกาสดำเนินการเข้าร่วมอย่างชัดเจนสามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพความเป็นจริง ประการที่สามมีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

3. ปัจจัยด้านอำนาจ ในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมายวิธีการและผลประโยชน์ของกิจกรรมได้

นอกจากนี้มีแนวความคิดของ Cohen & Uphoff (1980) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทุกขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมที่ขั้นตอนการตัดสินใจเป็นประการสำคัญ ซึ่งในแนวทางการมีส่วนร่วมนั้นมุ่งให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้ที่มีบทบาทในทุก ๆ เรื่อง ไม่ใช่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะเกิด ซึ่งแนวความคิดนี้มีกรอบพื้นฐานและวิเคราะห์การมีส่วนร่วม คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การริเริ่มตัดสินใจการดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริการและการประสานของความช่วยเหลือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคมหรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

จากแนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักวิชาการที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกันมีความเป็นอิสระ มีอำนาจการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาได้ด้วยตนเอง รวมถึงสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ได้ด้วยการร่วมมือร่วมใจทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 8,916 คน (Lux Royal (Thailand), 2015, Online)

1.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยใช้หลักการคำนวณของ Yamane (1973) กล่าวคือมีประชากรที่จะศึกษา 8,916 คนได้กลุ่มตัวอย่าง 383 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิดชนิดตรวจสอบรายการ (Check-List) และแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert Scale และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้แก่ สิ่งจูงใจ โอกาส อำนาจ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert Scale ซึ่งมีความหมาย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการติดตามและประเมินผล เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert Scale

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ผู้ดำเนินการวิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากประชาชนในเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยให้กรอกแบบสอบถามแล้วขอรับคืน ตามจำนวนที่ศึกษา ทั้งหมด จำนวน 383 ชุด โดยเริ่มเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1-31 ตุลาคม 2566 ระยะเวลา 31 วัน

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในแต่ละฉบับเพื่อนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยให้ข้อคำถามครอบคลุมกรอบแนวคิดตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า IOC (Index of Congruence) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จึงนำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

2.3.2 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha) ซึ่งได้ค่าแอลฟา (Alpha) .975 แบบสอบถามมีคุณภาพดี มีความเชื่อมั่นสูง

2.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อมาหาค่าเฉลี่ยของของตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ในรูปตารางแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยใช้เกณฑ์ ของ Best (1977) ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) - ค่าจำนวน (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายหลักทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและอธิบายหลักทั่วไปของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

- ค่า t-distribution เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

- ค่า F-distribution ค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance-One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่จำแนกตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

- สถิติหาความสัมพันธ์การถดถอยพหุ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดเพื่อมาหาค่าเฉลี่ยของตัวแปรการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของประชาชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.1 อายุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 36.6 รายได้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,001-15,000 ร้อยละ 43.9 ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับปวช./ปวส ร้อยละ 32.8 สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 44.4 อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 34.1

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านสิ่งจูงใจ	4.17	.59	มาก
2. ด้านโอกาส	4.04	.69	มาก
3. ด้านอำนาจ	4.09	.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.10	.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านสิ่งจูงใจ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมาคือด้านอำนาจ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านโอกาสมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการตัดสินใจ	4.14	.70	มาก
2. ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.03	.72	มาก
3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	4.01	.63	มาก
4. ด้านการติดตามและประเมินผล	4.04	.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.06	.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการตัดสินใจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือด้านการติดตามและประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการร่วมรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01

**ตารางที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ**

การมีส่วนร่วม ของประชาชน	$\bar{X}$	S.D	df	t	p-value
ชาย	81.24	9.751	382	.212	.833
หญิง	81.03	9.861			

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่าจากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามเพศของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม
ในอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล
ตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ**

แหล่งความ แปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	133.471	44.490	3	.461	.709
ภายในกลุ่ม	37807.466	96.448	380		
รวม	37940.937		383		

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามอายุของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	686.250	228.750	3	2.407	.067
ภายในกลุ่ม	37254.687	95.037	380		
รวม	37940.937		383		

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางโฉลง จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามรายได้ของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม
ในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล
ตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามการศึกษา**

แหล่งความ แปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	631.342	157.836	4	1.654	.160
ภายในกลุ่ม	37309.595	95.421	379		
รวม	37940.937		383		

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามการศึกษาของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม
ในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล
ตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพ**

แหล่งความ แปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	46.116	15.372	3	.159	.924
ภายในกลุ่ม	37894.821	96.670	380		
รวม	37940.937		383		

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 7 พบว่าผลการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม	1061.189	212.238	5	2.244*	.049
ภายในกลุ่ม	36879.747	94.563	378		
รวม	37940.937		383		

$p \leq 0.05$

จากตารางที่ 8 พบว่าการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เนื่องจากการเปรียบเทียบความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอาชีพพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีของ แอลเอสดี (Least Significant Difference) แสดงได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอาชีพที่มีความแตกต่างกันเป็นรายคู่

อาชีพ	เกษตรกร	ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงาน บริษัท	รับจ้าง ทั่วไป	อื่นๆ
เกษตรกร						
ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	n.s.					
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	n.s.	5.396*				
พนักงานบริษัท	n.s.	4.630*	n.s.			
รับจ้างทั่วไป	n.s.	4.883*	n.s.	n.s.		
อื่น ๆ	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

n.s.(not significant)

จากตารางที่ 9 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอาชีพที่มีความแตกต่างกันเป็นรายคู่ คือประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพพนักงานบริษัทและอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับจ้างทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอาชีพรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์สมมติฐานปัจจัยด้านสิ่งจูงใจโอกาสอำนาจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอย เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เขียนเป็นสมการเชิงเส้นดังนี้

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + e \dots \dots \dots (1)$$

Y = การมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

X_1 = สิ่งจูงใจ

X_2 = โอกาส

X_3 = อำนาจ

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตัวแปร	สิ่งจูงใจ	โอกาส	อำนาจ
สิ่งจูงใจ	1.000		
โอกาส	.573	1.000	
อำนาจ	.434	.619	1.000

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการตรวจสอบสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระก่อนนำไปหาความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยวิธีการสร้างสมการถดถอยพหุ เนื่องจากการใช้สถิติ

ถดถอยพหุมีเทคนิควิธีกำกับวิธีที่ต้องไม่มีความสัมพันธ์สูงระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.75 (Prasitratsin, 2005, p.150) ซึ่งจากการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระโดยการสร้าง Correlation Matrix พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีสัมประสิทธิ์สูงกว่า 0.75 จึงนำไปวิเคราะห์ในสมการถดถอยพหุ (Multiple Regression) ต่อไปได้ตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ การมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b)	t	Sig t
อำนาจ (X3)	1.684	12.182	.000
โอกาส (X2)	1.590	12.712	.000
สิ่งจูงใจ (X1)	1.439	11.456	.000
ค่าคงที่ (Constant)	14.513	6.124	.000

$R = .821$, $R^2 = .674$, $SEE = 5.607$, $F = 407.016$, Significant of $F = .000$

เขียนสมการเชิงเส้นได้ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1 X_3 + b_2 X_2 + b_3 X_1 \dots \dots \dots (2)$$

$$\text{แทนค่า} = 14.513 + 1.684 \text{ อำนาจ} + 1.590 \text{ โอกาส} + 1.439 \text{ สิ่งจูงใจ} \\ (6.124) \quad (12.182) \quad (12.712) \quad (11.456)$$

$R = .821$, $R^2 = .674$, $SEE = 5.607$, $F = 407.016$, Significant of $F = .000$

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว มีผลเชิงบวกต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเรียงตามค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยจากมากไปหาน้อย คืออำนาจ โอกาส และสิ่งจูงใจ ตัวแปรทั้ง 3 ตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ถึงร้อยละ 67.40 แสดงว่ายังมีปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณาอีกร้อยละ 32.60 ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติมีค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการต่อการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เท่ากับ 5.607

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Worapakbunya (2004) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนคือปัญหาค้นและลมนิคมแรง ก่อให้เกิดการกัดเซาะพังทลายของชายฝั่งทะเล ส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลนลดน้อยลง ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนที่เกิดจากการบุกรุกของประชาชน

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามลักษณะส่วนบุคคล ผลวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอาชีพที่แตกต่างกันมาก มีกลุ่มใช้แรงงาน กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ในแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีเวลาว่างไม่ตรงกันในการมีส่วนร่วมทำประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้บางอาชีพเช่นอาชีพผู้ประกอบการกึ่งอุตสาหกรรม มีการก่อกมลภาวะทั้งทางบก คือขยะอุตสาหกรรม ทางอากาศคือหมอกควันพิษ และทางน้ำในการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำคูคลอง จึงมีความขัดแย้งกับประชาชนในกลุ่มอาชีพอื่นๆ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่เข้าใจได้ว่าความแตกต่างทางอาชีพมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangkhamanee (2014) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในประเด็นที่ว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันแต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirisakwiroj (2004) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรีพบว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลวิจัยพบว่าปัจจัยด้านอำนาจ โอกาส และสิ่งจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกุยบุรีมีความเห็นว่าปัจจัยด้านอำนาจ โอกาส และสิ่งจูงใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับการบริหารราชการต้องมีอำนาจในการจัดทำโครงการต่างๆพร้อมงบประมาณจัดทำ ส่วนโอกาสในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมให้พร้อมเพรียงเพราะการไปร่วมควรได้รับการสนับสนุนเต็มที่จะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่วนด้านสิ่งจูงใจก็เป็นเรื่องสำคัญเพราะประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรเมื่อมาร่วมโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเขาต้องเสียเวลาทำมาหากินตามปกติทางราชการจึงควรให้ค่าตอบแทนชดเชยรายได้ที่หายไป สอดคล้องงานวิจัยของ Rueanthongdee (1993) ได้ผลวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการคือ 1) ปัจจัยของสิ่งจูงใจ คือการที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมใด นั้น ประการแรก ตนจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง การได้รับการบอกกล่าวหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม 2) ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วมคือ ช่องทางการมีส่วนร่วมและมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วม ดังนั้นพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของการมีส่วนร่วมประการแรกเปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ประการที่สอง มีการกำหนดเวลาของการมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนสามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพความเป็นจริง ประการที่สามมีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร 3) ปัจจัยด้านอำนาจ ในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมคือ การที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมายวิธีการและผลประโยชน์ของกิจกรรมได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

1. เทศบาลตำบลกุยบุรี ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกอาชีพในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เข้ามาร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและจัดเวลาการเข้ามาร่วมมือกับ เทศบาลตำบลกุยบุรี ให้สอดคล้องกับเวลาว่างจากการประกอบอาชีพของประชาชน

2. เทศบาลตำบลกุยบุรี ควรแจ้งให้ประชาชนเห็นถึงผลประโยชน์ในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ป่าไม้ แม่น้ำลำคลอง เพื่อเป็นประโยชน์ชุมชนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยวมาชมป่าไม้และสัตว์ป่าสงวนที่มีอยู่เขตเทศบาลตำบลกุยบุรีอย่างสนุกสนานก็จะช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน

3. เทศบาลตำบลกุยบุรี ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ป่าไม้ แม่น้ำลำคลอง อย่างทั่วถึงทั้งชุมชน โดยกำหนดวันเวลาที่แน่นอนชัดเจนเพราะประชาชนบางท่านจะมีภาระในการประกอบอาชีพของตนเอง

4. เทศบาลตำบลกุยบุรี ควรชี้ให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ป่าไม้ สัตว์ป่า แม่น้ำลำคลอง ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นโดยจัดทำโครงการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่อยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติอื่นๆและประสบผลสำเร็จอย่างดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้วนำมาปรับปรุงหรือกำหนดแนวทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกุยบุรีต่อไป

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆที่ยอมรับตามหลักสากลและช่วยฟื้นฟูธรรมชาติให้คงอยู่และมีความยั่งยืนตลอดไป

References

- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). Prentice Hall.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N.T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Jongwutiwet, N. (1984). *People's participation in development*. Mahidol University printing. [In Thai]
- Lux Royal (Thailand). (2015). *The main causes of environmental problems*. Retrieved August 20, 2023. https://lux.co.th/cpt_blog/main-reason-for-environmental-problem/ [In Thai]
- Oakley, P., & Marsden, D. (1986). *Approaches to participation in rural development*. Switzerland.
- Prasitratsin, S. (2005). *Applications of statistical methods in research*. (4th ed). Samlada. [In Thai]
- Reeder, W. W. (1974). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State*. Cornell University.
- Rueanthongdee, K. (1993). *Factors related to women's participation in development: Study on Sahakorn Nikhom Subdistrict, Thong Pha Phum District Kanchanaburi Province*. [Thesis Master of Science Degree graduate school, Kasetsart University]. [In Thai]
- Sakwiroj, W. (2004). *Participation of members of the Subdistrict Administrative Organization in environmental conservation. A case study of the Mae Klong River, Ratchaburi Province*. [Master of Education Thesis in Education Adult and Continuing Education, Silpakorn University]. [In Thai]

- Sangkhamanee, T. (2011). *Public participation in the conservation of natural resources and the environment in the organization's area. Khlong Tamru Subdistrict Administration Mueang Chonburi District Chonburi Province*. Special Problems in General Administration Burapha University. [In Thai]
- Srisingh, W. (1995). *Participation in natural resource conservation of Kanchanaburi women's groups*. [Master's Thesis Environmental Studies field, Mahidol University]. [In Thai]
- Wiratnipawan, W. (1992). *Natural resource administration and management: the role of organizations. Locally*. Odeon Store. [In Thai]
- Worapakbunya, S. (2004). *Factors related to public participation in conservation. Mangrove forest in Bang Khun Thian District Bangkok*. [Master of Science Thesis Department of Forest Resource Management, Graduate School Kasetsart University]. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. Harper & Row.